

Kemijska varnost bivalnega okolja

Špela Černe

Ministrstvo za zdravje
Urad RS za kemikalije
Tel.: 01 400 60 51
E-mail: biocidi.uzk@gov.si

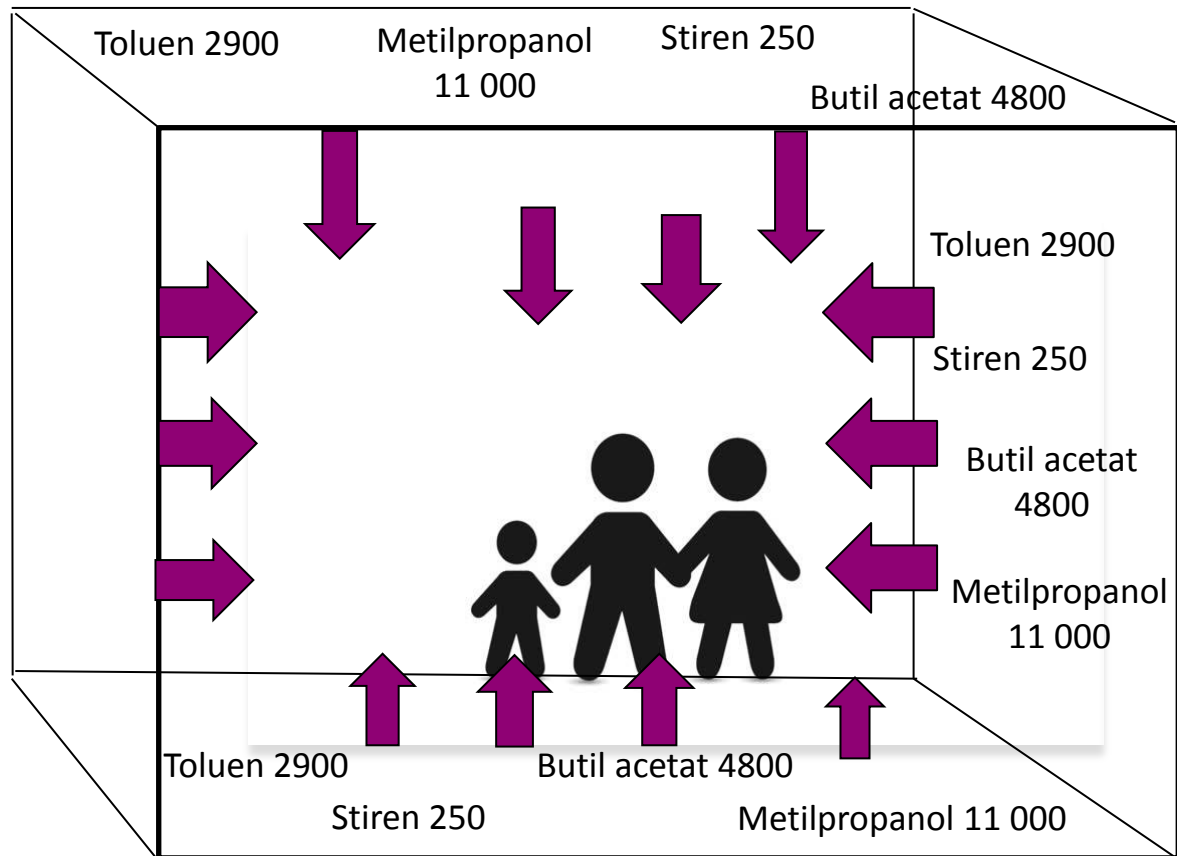

"Razvrstitev gradbenih proizvodov glede na njihove emisije **hlapnih organskih spojin (HOS)** v zrak v zaprtih prostorih "

- **PRIPOMBE PREDLOGA RAZREDA**
- **SGDS SREČANJE 7. SEPTEMBER 2017**
- **Pripravilo ga je Ministrstvo za okolje na Finskem v sodelovanju s finskimi strokovnjaki o emisijah gradbenega materiala v zrak v zaprtih prostorih**

Emisije v notranji zrak: LCI kot mejna vrednost bi privedla do **dramatičnega** znižanja kakovosti zraka v zaprtih prostorih - pod primerom (samo ...) štirih različnih spojin HOS

Zid, strop in tla kot **oddajne površine** :

Toluen vsota $8700 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Stiren vsota $750 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Butil acetat $14\,400 \mu\text{g}/\text{m}^3$

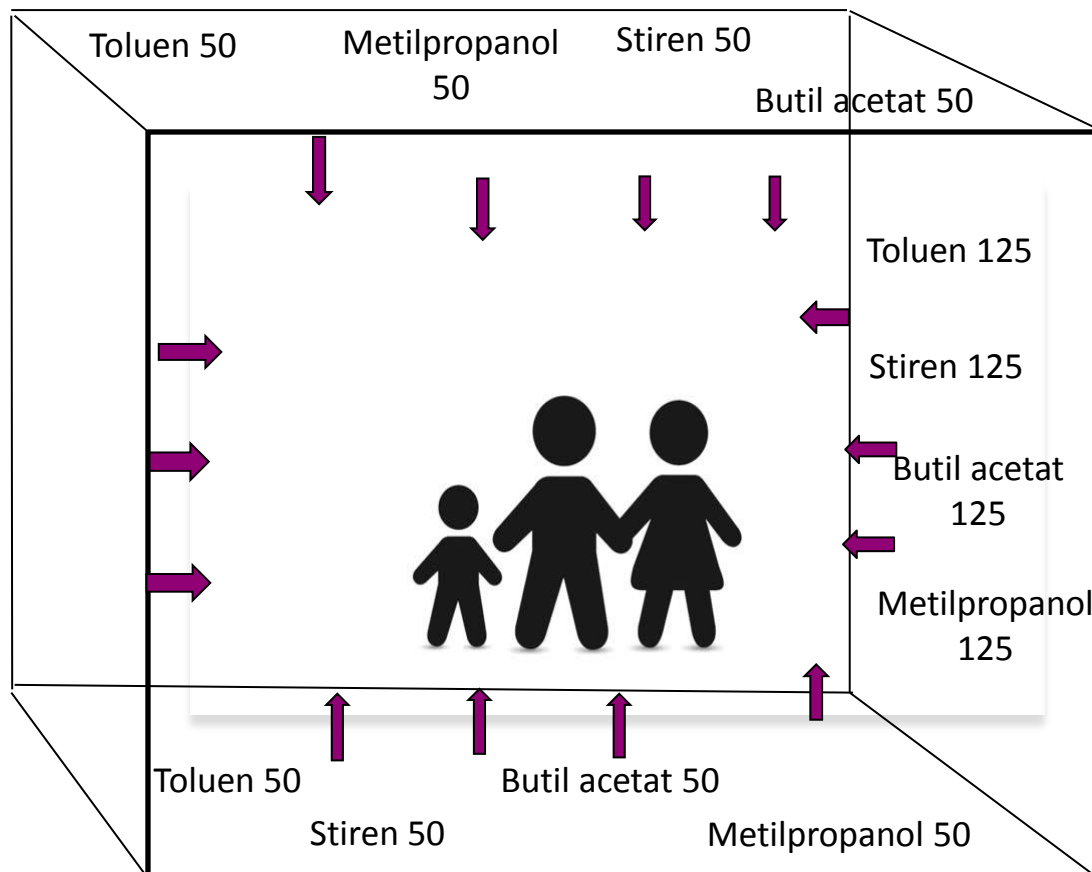
Metil propanol $33\,000 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Itd...

Skupna vsota HOS lahko doseže $\gg 50\,000 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Poleg tega: Emisije niso omejene le na površine – **Izhlapujejo tudi iz izolacije, tesnil, lepil itd.**

SHOS (Vsota hlapnih organskih spojin) je potrebna za nadzor **celotnih** emisij HOS in emisij **HOS brez vrednosti LCI:**

Vsota emisij HOS iz sten, stropa in tal:

$$500 + 200 + 200 = 900 \mu\text{g}/\text{m}^3$$

= raven, ki je sprejemljiva za nove stavbe (in je dosežena v finskih zgradbah)

SHOS je potrebna za nadzor izpostavljenosti

- **LCI opisuje** samo en izdelek in **NE upošteva** vsote emisij in izpostavljenosti v notranjem zraku, medtem ko
- **SHOS vključuje učinek vsote**, kar je zanimivo za potrošnike in regulatorje, dokler ne pridobimo več informacij o skupnih vplivih na zdravje in vplivih kemičnih reakcij med spojinami za veliko različnih HOS
- SHOS je vključen v vse uporabljene klasifikacije emisij
- **SHOS kot mejna vrednost je privedla do učinkovitega zniževanja emisij in izpostavljenosti HOS**
- **to bo ogroženo, če se uporabijo samo vrednosti LCI**
- **Finska lahko sprejme predlog Komisije, v katerem je SHOS vključen kot parameter razreda zmogljivosti: Finska ima in potrebuje zahteve v zvezi s SHOS**

UKREPI ZA IZBOLJŠANJE ZRAKA V NOTRANJIH PROSTORIH

PRAVILNIK o prezračevanju in klimatizaciji stavb (Uradni list
RS, št. 42/02, 105/02)

Prezračevanje

➤ **Naravno prezračevanje:**

- **Kontrolirano:** skozi odprta okna, zunanja vrata, prezračevalne odprtine, prezračevalni kanali,
- **Nekontrolirano:** pripire, zidovi, špranje

➤ **Mehansko prezračevanje:**

- **Klimatizacija:** je mehansko prezračevanje, pri katerem so **temperatura, vlažnost, prezračevanje in čistoča zraka kontrolirani**. Klimatizacijska napeljava je kombinacija vseh potrebnih komponent, ki zagotavljajo klimatizacijo prostora;
- **Hibridno prezračevanje:** je **prezračevanje, pri katerem se hkrati uporabljata naravno in mehansko prezračevanje;**

UKREPI ZA IZBOLJŠANJE ZRAKA V NOTRANJIH PROSTORIH

Zmanjšanje emisij onesnaževal v notranji zrak

Za zmanjšanje emisij onesnaževal v notranji zrak **je potrebno vedeti kdo so glavna onesnažila notranjega zraka:**

- **Tla:** premazi za les, snovi, ki hlapijo iz talnih oblog, čistila za tla in preproge
- **Stene in strop:** premazi za les, sestavine beleža, izolacijski materiali, ki so vgrajeni v stene, električna napeljava, čistila
- **Stavbno pohištvo (okna, vrata):** premazi za les, vezane plošče, barve
- **Pohištvo:** premazi za les, vezane plošče, barve za kovino, čistila za pohištvo
- **Osvežilci prostorov**
- **Insekticidi**
- **Dim iz kurilnih naprav in od kajenja**
- **Električna in elektronska oprema**
- **kuhanje**

Veljavni predpisi za gradnjo

- **ZAKON O GRADITVI OBJEKTOV** (Uradni list RS, št. [102/04](#) - uradno prečiščeno besedilo, [14/05](#) - popr., [92/05](#) - ZJC-B, [93/05](#) - ZVMS, [111/05](#) - odl. US, [126/07](#), [108/09](#), [61/10](#) - ZRud-1, [20/11](#) - odl. US, [57/12](#), [101/13](#) - ZDavNepr in [110/13](#)) – zakon trenutno še velja, kmalu pa ga bo nadomestil:
- **Gradbeni zakon (GZ)** (Uradni list RS, št. [61/2017](#)) nadomešča **Zakon o graditvi objektov (ZGO-1)**. Objavljen je bil 2.11.2017 v Uradnem listu. **Veljati začne 17.11.2017, uporabljati se bo začel 1.6.2018.**
- **Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti (ZAID)**, objavljeno v Uradnem listu RS št. 61/2017 z dne 2.11.2017, **veljati začne 17.11.2017, uporabljati se bo začel 1.6.2018.**
- **Zakon o gradbenih proizvodih** (ZGPro-1, Uradni list RS, št. [82/13](#)), **ki je začel veljati 23. 10. 2013**

ZAKON O GRADITVI OBJEKTOV

S pojmom graditve se urejajo vprašanja glede:

- projektiranja objektov,
- postopek izdaje gradbenega dovoljenja,
- **gradnje oziroma izvajanje del,**
- postopek izdaje uporabnega dovoljenja,
- vpisovanja zgrajenega objekta v uradne evidence,
- **uporaba objekta oziroma prostorov v njih**
- ter inšpekcijskega nadzora.
- **Objekt je s tlemi povezana stavba ali gradbeni inženirski objekt narejen z gradbenimi, obrtniškimi ali inštalacijskimi deli, ki je sestavljen iz gradbenih proizvodov ali naravnih materialov, skupaj s trajno vgrajenimi inštalacijami in napravami.**

ZAKON O GRADITVI OBJEKTOV

[Zakon o graditvi objektov](#) in Podzakonski predpisi sprejeti na podlagi Zakona o graditvi objektov,

- Tehnične smernice za graditev: Izvajanje **Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje**
- [IZS](#), [ZAPS](#) – Inženirska zbornica Slovenije, Zbornica za arhitekturo in prostor, **ki izvajata javna pooblastila na podlagi Zakona o graditvi objektov**

GRADITEV OBJEKTOV

- Zaradi zaščite javnega interesa **morajo biti vsi objekti skladni s prostorskimi akti, zanesljivi in evidentirani.**
- **Objekti se torej lahko gradijo le na stavbnih zemljiščih v okviru gabaritov in pogojev, ki jih določa prostorski akt.**
- **Zagotavljanje skladnosti s prostorskim aktom je ena glavnih nalog pristojnih organov v postopku izdaje gradbenega in uporabnega dovoljenja.**
- Da bo zgrajeni **objekt zanesljiv mora skrbeti odgovorni projektant**, ki ima zato pooblastilo in je vpisan v imenik pristojne zbornice, **izvajalec in nadzornik med gradnjo in lastnik objekta med njegovo uporabo**, pri tem pa **načrtovati in uporabljati gradbene proizvode in materiale na način, da bo objekt zanesljiv kot celota.**
- Z evidentiranjem zemljišč v **zemljiškem katastru**, stavb v **katastru stavb** in gradbeno inženirskih objektov v **zbirnem katastru gospodarske javne infrastrukture** se zagotavlja **evidentiranost zgrajenih objektov, njihova sledljivost in omogoča nadaljnje prostorsko načrtovanje.**

GRADBENO DOVOLJENJE

- Za gradnjo, rekonstrukcijo, odstranitev ali spremembo namembnosti objekta potrebujete pravno močno gradbeno dovoljenje.
- Gradnja objekta mora biti skladna s prostorskim aktom, ki ureja zemljišče, na katerem bo potekala, izvedena pa mora biti tudi v skladu z gradbenimi predpisi.

Zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja

- Zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja vložijo investitor ali njegov pooblaščenec.

Zahteva za podaljšanje veljavnosti gradbenega dovoljenja

- Zahtevo za podaljšanje veljavnosti gradbenega dovoljenja vložijo investitor ali njegov pooblaščenec.

UPORABNO DOVOLJENJE

Objekt, za katerega je predpisano gradbeno dovoljenje, lahko začnete uporabljati po pridobitvi uporabnega dovoljenja.

- Po končani gradnji investitor pri upravnem organu, ki mu je izdal gradbeno dovoljenje, vloži **zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja**.

- **Uporabno dovoljenje ni dovoljenje za opravljanje dejavnosti!**

V zahtevi za izdajo uporabnega dovoljenja mora investitor navesti:

- da je bila gradnja izvedena v skladu z gradbenim dovoljenjem ter
- številko in datum gradbenega dovoljenja.
- Na podlagi zahtevka za izdajo uporabnega dovoljenja, upravni organ določi datum in komisijo tehničnega pregleda.

V komisijo za tehnični pregled imenuje:

- **uradno osebo upravnega organa**, ki vodi **tehnični pregled**,
- predstavnike **soglasodajalcev**, ki so **soglašali s projektnimi rešitvami**,
- **druge strokovnjake**, če je zaradi tehnične ali druge posebnosti objekta to potrebno.

Po uspešno opravljenem tehničnem pregledu, ko so odpravljene vse morebitne tehnične pomanjkljivosti, upravni organ za objekt:

- izda **uporabno dovoljenje** ali
- odredi **poskusno obratovanje ter izvedbo prvih meritev obratovalnega monitoringa** (za objekte z vplivom na okolje).

Uporabnega dovoljenja ni potrebno pridobiti za:

- nezahtevne objekte (ute, garaže, savne ipd.),
- enostanovanjske stavbe (razen na zahtevo investitorja),
- stavbe, ki so bile zgrajene pred 31. decembrom 1967,
- objekte gospodarske javne infrastrukture, ki so bili zgrajeni pred 25. junijem 1991.

Veljavni predpisi za gradbene proizvode

- [Uredba \(EU\) št. 305/2011](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS (CPR). **Uredba se v celoti pa se uporablja od 1. julija 2013**
- [Zakon o gradbenih proizvodih](#) (ZGPro-1, Uradni list RS, št. **82/13**), ki je začel veljati **23. 10. 2013**
- Najnovejši [seznam harmoniziranih evropskih standardov \(hEN\)](#) je objavljenem v Uradnem listu Evropske unije.
- Več o [zahtevah za gradbene proizvode](#) si lahko ogledate na spletni strani Evropske komisije (v nadaljevanju: Komisija).

Zakon o gradbenih proizvodih

- **Zakon o gradbenih proizvodih: Zakon ureja dajanje na trg tistih proizvodov oz. sklopov proizvodov, ki so namenjeni za trajno vgradnjo v gradbene objekte in katerih lastnosti vplivajo na lastnosti gradbenih objektov.**
- **Zakon predstavlja prilagoditev slovenske zakonodaje na področju dajanja gradbenih proizvodov na trg zahtevam evropskega pravnega reda, to je Uredbi (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS (Uredba 305/2011/EU).**

Seznam slovenskih standardov, ki so privzeti harmonizirani standardi za gradbene proizvode

- Seznam temelji na objavi v Uradnem listu EU št. 2017/C267 z dne 11.8.2017
- Pravna podlaga: 17. člen Uredbe 305/2011/EU in 11. člen ZGPro-1
- Določbe Uredbe (EU) št. 305/2011 prevladajo nad nasprotujočimi si določbami harmoniziranih standardov.
- http://www.mgrt.gov.si/fileadmin/mgrt.gov.si/pageuploads/DNT/SP/gradbene_proizvodi/Seznam_hEN_gradbenei_p._9-2017.pdf

Oznaka standarda	Naslov standarda	Referenčni standard	Oznaka nadomeščene standarda	Sistem AVCP ⁽¹⁾	Začetek uporabe standarda	
					Možen	Obvezen
SIST EN 1:2000	Peči za ogrevanje na tekoča goriva z uparjalnimi gorilniki in priključkom na dimnik	EN 1:1998	-	3	1. 1. 2008	1. 1. 2009
SIST EN 1:2000/ A1:2007		EN 1:1998/ A1:2007		3	1. 1. 2008	1. 1. 2009
SIST EN 40-4:2006	Drogovi za razsvetljavo – 4. del: Zahteve za drogove za razsvetljavo iz amiranega in prednapetega betona	EN 40-4:2005	-	1	1. 10. 2006	1. 10. 2007
SIST EN 40-4:2006/ AC:2006		EN 40-4:2005/ AC:2006		1	1. 1. 2007	1. 1. 2007
SIST EN 40-5:2002	Drogovi za razsvetljavo – 5. del: Zahteve za jeklene drogove za razsvetljavo	EN 40-5:2002	-	1	1. 2. 2003	1. 2. 2005
SIST EN 40-6:2002	Drogovi za razsvetljavo – 6. del: Zahteve za aluminijaste drogove za razsvetljavo	EN 40-6:2002	-	1	1. 2. 2003	1. 2. 2005
SIST EN 40-7:2003	Drogovi za razsvetljavo – 7. del: Zahteve za drogove za razsvetljavo iz vlaknatoamiranega polimernega kompozita	EN 40-7:2002	-	1	1. 10. 2003	1. 10. 2004
SIST EN 54-2:1997	Sistemi za odkrivanje in javljanje požara – 2. del: Oprema za kontrolo in indikacijo	EN 54-2:1997	-	1	1. 1. 2008	1. 8. 2009
SIST EN 54-2:1997/ A1:2007		EN 54-2:1997/ A1:2006		1	1. 1. 2008	1. 8. 2009
SIST EN 54-2:1997/ AC:2000		EN 54-2:1997/ AC:1999		1	1. 1. 2008	1. 1. 2008
SIST EN 54-3:2001	Sistemi za odkrivanje in javljanje požara ter alarmiranje – 3. del: Naprave za alarmiranje – Zvočne naprave	EN 54-3:2001	-	1	1. 4. 2003	1. 6. 2009
SIST EN 54-3:2001/ A1:2002		EN 54-3:2001/ A1:2002		1	1. 4. 2003	30. 6. 2005
SIST EN 54-3:2001/ A2:2006		EN 54-3:2001/ A2:2006		1	1. 3. 2007	1. 6. 2009
SIST EN 54-4:1997	Sistemi za odkrivanje in javljanje požara ter alarmiranje – 4. del: Oprema za napajanje	EN 54-4:1997	-	1	1. 10. 2003	1. 8. 2009
SIST EN 54-4:1997/ A1:2003		EN 54-4:1997/ A1:2002		1	1. 10. 2003	1. 8. 2009
SIST EN 54-4:1997/ A2:2006		EN 54-4:1997/ A2:2006		1	1. 6. 2007	1. 8. 2009
SIST EN 54-4:1997/ AC:2000		EN 54-4:1997/ AC:1999		1	1. 6. 2005	1. 6. 2005
SIST EN 54-5:2001	Sistemi za odkrivanje in javljanje požara ter alarmiranje – 5. del: Toplotni javjalniki – Točkovni javjalniki	EN 54-5:2000	-	1	1. 4. 2003	30. 6. 2005

Nevarne snovi in gradbeni proizvodi

- **Proizvajalci gradbenih proizvodov lahko uporabljajo samo surovine, ki ne vsebujejo prepovedanih snovi.**
- **Za omejene snovi pa morajo upoštevati omejitve iz Priloge XVII k Uredbi (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH).** Člen 67 Uredbe REACH določa, da se snovi, zmesi ali izdelki ne smejo proizvajati, dajati v promet ali uporabljati, če ne izpolnjujejo pogojev iz kakršne koli omejitve zanje iz Priloge XVII.
- **Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah. Proizvajalci gradbenih proizvodov morajo spremljati spremembe in dopolnitve Uredbe REACH.**
- **Prva sprememba Priloge XVII k Uredbi REACH je 1. junija 2009 razveljavila in nadomestila Direktivo 76/769/EGS o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z omejitvami pri trženju in uporabi nekaterih nevarnih snovi in pripravkov.**
- **Priloga XVII Uredbe REACH se redno dopolnjuje in spreminja.**
- **<https://echa.europa.eu/sl/reach-2018>**
- **Nadzor opravlja inšpekcija za kemikalije (KI, URSK)**

Nevarne snovi in gradbeni proizvodi 2

- Za zaščito gradbenih proizvodov se lahko uporabljajo le priglašeni oziroma avtorizirani ali registrirani **biocidni proizvodi** na podlagi Uredbe o izvajanju uredb (EU) o dostopnosti biocidnih proizvodov na trgu in njihovi uporabi (Ur. l. RS, št. 20/14) in Uredbe (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o dostopnosti na trgu in uporabi biocidnih proizvodov (BPR).
- Več informacij dobite na spletni strani Urada Republike Slovenije za kemikalije (URSK) <http://www.uk.gov.si/si/>

Nevarne snovi in gradbeni proizvodi 3

- **Uredba 305/2011/EU v 6. členu**, ki govori o vsebini izjave o lastnostih, zahteva tudi, da proizvajalec skupaj z izjavo o lastnostih zagotovi informacije iz člena 31 ali, odvisno od primera, iz člena 33 Uredbe REACH.
- **Za gradbene proizvode, ki niso harmonizirani**, je navedene informacije skupaj z izjavo o lastnostih potrebno navesti v skladu s **6. členom Zakona o gradbenih proizvodih (ZGPro-1)**.
- **Zakon o gradbenih proizvodih** v poglavju o nadzoru trga predvideva, da je **za nadzor nad informacijami o nevarnih snoveh** (peti odstavek 6. člena Uredbe 305/2011/EU in tretji odstavek 6. člena ZGPro-1) **pristojen organ, pristojen za kemikalije**. V RS je pristojen Urad RS za kemikalije.

Označevanje gradbenih proizvodov z oznako CE - "korak za korakom"(brošura)

- **Informacije REACH:** Za gradbene proizvode velja **uredba REACH**, ki ureja kemikalije, ki se uporabljajo v EU. **Vendar proizvajalcem gradbenih proizvodov po navadi ni treba predložiti varnostnega lista, saj se ti proizvodi ne štejejo za snov ali zmes v skladu z uredbo REACH (glej člena 31 in 33 uredbe REACH).**
- **Če je vaš proizvod snov ali zmes, morate poiskati dodatne informacije** (običajno pri svojih dobaviteljih) **in pripraviti vse dokumente** (vključno z **varnostnimi listi**, če so potrebni), ki se zahtevajo v skladu z uredbo. **Ta dokumentacija mora biti skupaj z izjavo o lastnostih zagotovljena po vsej dobavni verigi.**
- **Proizvajalci morajo predložiti varnostni list, če snovi izpolnjujejo merila iz člena 31(1) uredbe REACH, proizvajalci, uvozniki in distributerji zmesi pa morajo predložiti varnostni list prejemniku, če zmes izpolnjuje merila za razvrstitev kot nevarna v skladu z Direktivo 1999/45/ES, Uredbo 2008/1272/EC in prilogo XVII uredbe REACH.**
- **Proizvajalci, uvozniki in distributerji proizvodov, ki vsebujejo snovi, vključene na seznam kandidatnih snovi REACH, v koncentraciji nad 0,1 masnega odstotka, morajo prejemniku predložiti dovolj informacij za varno uporabo proizvoda, ki vsebujejo vsaj ime snovi.**
- **Če potrebujete dodatne informacije o dokumentih, ki jih je treba zagotoviti, se obrnite na svojega dobavitelja snovi in/ali zmesi ter preverite, ali kot uporabnik teh proizvodov izpolnjujete zahteve uredbe REACH in zagotavljate pravne dokumente skupaj z izjavo o lastnostih.**

Veljavni predpisi za biocidne proizvode (BP)

- Uredba (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o dostopnosti na trgu in uporabi biocidnih proizvodov (BPR) – **uporablja se od 1. septembra 2013**
- Uredba o izvajanju uredb (EU) o dostopnosti biocidnih proizvodov na trgu in njihovi uporabi (Ur. l. RS, št. 20/14)
- ***Nekateri predpisi na podlagi*** Zakona o biocidnih proizvodih (Uradni list RS, št. 61/06) ***ZBioP – se uporabljajo samo za potrebe priglasitve***
- Nova delegirana uredba: DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/698 z dne 3. februarja 2017 o spremembi Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 1062/2014 **o delovnem programu za sistematično preverjanje vseh obstoječih aktivnih snovi, ki jih vsebujejo biocidni proizvodi**

Nadzor nevarnih snovi

Pristojni organ: INŠPEKCIJA ZA KEMIKALIJE

INŠPEKCIJSKI NADZOR NAD KEMIKALIJAMI izvaja INŠPEKCIJA ZA KEMIKALIJE

[Področja nadzora inšpekcije za kemikalije](#)

Inšpekcija za kemikalije izvaja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov, ki urejajo področja:

- nevarnih kemikalij,
- biocidnih proizvodov,
- predhodnih sestavin za prepovedane droge,
- strateškega blaga posebnega pomena za varnost in zdravje (kemično in biološko orožje),
- detergentov,
- obstojnih organskih onesnaževal (POP's),
- skladiščenje kemikalij.

Nadzor nevarnih snovi

Uredba o najvišjih vsebnostih hlapnih organskih spojin (HOS) v določenih barvah in lakih ter proizvodih za ličenje vozil, Uradni list RS, št. 93/10

- **Nadzor:** INŠPEKCIJA ZA KEMIKALIJE (KI)
- **Poročanje:** KI poroča MOP, skupno MOP poroča EC;
- **vzorčenje:** vsake 2 leti, vzorči se samo nevarne gradbene proizvode
 - BARVE IN LAKI in
 - PROIZVODI ZA LIČENJE VOZIL

STANJE

- vsebnosti HOS so sedaj OK,
- pomanjkljivosti pri označevanju HOS (CLP),
- v preteklosti tudi pri kategorizaciji (po uredbi).

Uredba o najvišjih vsebnostih hlapnih organskih spojin (HOS) v določenih barvah in lakih ter proizvodih za ličenje vozil

NAJVIŠJE VSEBNOSTI HOS V BARVAH IN LAKIH

Oznaka	Podkategorija proizvoda	Tip	HOS (g/l (*))
a	Notranje matirane stene in stropi (Sijaj ≤25 pri kotu 60°)	VP	30
		PT	30
b	Notranje matirane stene in stropi (Sijaj >25 pri kotu 60°)	VP	100
		PT	100
c	Zunanje stene mineralne podlage	VP	40
		PT	430
d	Notranje/zunanje barve za lesene ali kovinske okrase in obloge	VP	130
		PT	300
e	Notranji/zunanji laki in lužila za les, vključno z matiranimi lužili za les	VP	130
		PT	400
f	Notranja in zunanja tankoslojna lužila za les	VP	130
		PT	700
g	Temeljni premazi	VP	30
		PT	350
h	Vezivni temeljni premazi	VP	30
		PT	750
i	Posebni enokomponentni premazi	VP	140
		PT	500
j	Dvokomponentni premazi z reaktivnim delovanjem za posebno končno uporabo, kakor so podi	VP	140
		PT	500
k	Večbarvni premazi	VP	100
		PT	100
l	Premazi z dekorativnim učinkom	VP	200
		PT	200

Nadzor nevarnih snovi

Pravilnik o omejevanju uporabe določenih nevarnih snovi v električni in elektronski opremi, Uradni list RS, št. 102/12

Nadzor: INŠPEKCIJA ZA KEMIKALIJE (KI)

- **vzorčenje** : vsake 2 leti, drage analize, zunanji izvajalci

STANJE: problemi s prevelikimi vsebnostmi

- Krom (Cr (VI)),
- Svinec (Pb),
- Brom (Br) iz naslova zaviralcev gorenja,
- v Rapexu malo EEO, ker gre za okoljsko nevarnost in ne za človeka.

CLP: RAZVRŠČANJE, PAKIRANJE IN OZNAČEVANJE KEMIKALIJ

- Kdor daje na območju Republike Slovenije v promet nevarne kemikalije, je v skladu z določbami **Zakona o kemikalijah** (Uradni list RS, št. 110/03 - uradno prečiščeno besedilo, 47/04 - ZdZPZ, 61/06 -ZBioP, 16/08 in 9/11) **dolžan le-te razvrstiti, označiti in pakirati z veljavnimi predpisi.**
- Nov sistem razvrščanja, označevanja in pakiranja nevarnih snovi in zmesi: globalno poenoten sistem razvrščanja in označevanja nevarnih kemikalij **GHS (Globally Harmonised System).**
- **Uredba Evropskega parlamenta in Sveta št. 1272/2008** oziroma **CLP uredba (CLP-Classification, Labelling and Packaging of hazardous chemicals).**
- **CLP uredba (Uredba (ES) št. 1272/2008): posamezne določbe pa so se začele uporabljati s 20.1.2009.**
- **Razvrščanje in označevanje nevarnih zmesi v prehodnem obdobju 2015-2017:** V skladu z **Uredbo (ES) št. 1272/2008** se morajo zmesi, ki se dajejo v promet s 1.6.2015 razvrščati, označevati in pakirati v skladu s to Uredbo.
- **Zmesi, ki so bile dane v promet (v Sloveniji ali kaki drugi EU članici) pred 1.6.2015, so lahko razvrščene in označene v skladu s staro zakonodajo t.j. v skladu s Pravilnikom o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov (Uradni list RS št. 67/05, 137/07, 88/08, 81/09 in 06/14) še do 1.6.2017.**

Pomembni roki: KEMIČALIJE, BIOČIDI in CLP

- **Od 1. junija 2017** morajo biti vse **nevarne kemikalije in biocidni proizvodi** označeni v skladu CLP.
- Morebitne zaloge **nevarnih kemikalij in biocidnih proizvodov**, ki bodo še označene po starem (DLP), je treba prelepiti.

ELEMENTI KEMIJSKE VARNOSTI

- Prodajalec mora zagotoviti, da je etiketa v primeru sprememb razvrstitve in označitve **nevarnih kemikalij in biocidnih proizvodov** nemudoma posodobljena, če je nova nevarnost večja ali če je zahtevana dodatna označitev.
- Spremembe (varnostnih listov in etiket) je treba sporočiti pristojnemu organu (URSK).

ELEMENTI KEMIJSKE VARNOSTI

- Etiketa (69. čl. BPR, Uredba CLP)
- Varnostni list (70. čl. BPR, Priloga II Uredbe REACH)

od **1.6.2015** v skladu s **CLP**

PREPOZNATE RAZLIKO?

sadni kis petrolej

Preberite etiketo nevarnih kemikalij, zaščitite sebe in okolje!
več na <http://www.mz.gov.si>

Republika Slovenija
Ministrstvo za zdravje
Urad Republike Slovenije
za kemikalije

Ministrstvo za zdravje, Urad RS za kemikalije, Mali trg 6, 1000 Ljubljana

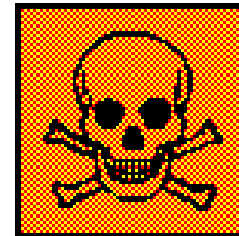
OMEJITE PRI DOSTOPNOSTI NA TRGU IN UPORABI BP (19. člen BPR)

Biocidi, ki izpolnjujejo merila po predpisih o razvrščanju kot:

- strupen ali zelo strupen,
- rakotvoren kategorije 1 ali 2,
- mutagen kategorije 1 ali 2 ali
- strupen za razmnoževanje kategorije 1 ali 2;
kot:
 - z akutno oralno toksičnostjo kategorije 1 ali 2 ali 3,
 - z akutno dermalno toksičnostjo kategorije 1 ali 2 ali 3,
 - z akutno toksičnostjo pri vdihavanju (plini in prah/meglence) kategorije 1 ali 2 ali 3,
 - z akutno toksičnostjo pri vdihavanju (pare) kategorije 1 ali 2,
 - rakotvoren kategorije 1A ali 1B,
 - mutagen kategorije 1A ali 1B ali
 - strupen za razmnoževanje kategorije 1A ali 1B;
kot:
 - BP, ki izpolnjujejo merila za PBT ali vPvB
 - BP, ki imajo lastnosti ED ali
 - imajo nevrotoksične ali imunotoksične učinke na razvoj

ne smejo biti dostopni na trgu in se uporabljati za splošno uporabo.

To pomeni, da se te BP ne sme dati na polico v specializirani prodajalni za kemikalije! Poklicni uporabniki lahko kupijo te BP le, če predložijo stalno dovoljenje za uporabo nevarnih kemikalij.

Humani biomonitoring

HBM4EU · 10. oktober ob 15:29

- **Kemikalije v izdelkih:** Začel se je **EU LIFE Projekt AskREACH**
<https://www.umweltbundesamt.de/.../chemicals-in-articles-eu-l...> ...
- [Chemicals in articles: EU LIFE Projekt AskREACH started](#)
- Nekateri snovi so škodljivi za človeka in okolje. Projekt AskREACH bo povečal zavest o Snoveh, ki povzročajo zelo veliko zaskrbljenost (SVHC) v izdelkih med...
- Nanaša se na **snovi, ki vzbujajo veliko zaskrbljenost (SVHC)** (imajo zelo resne in pogosto nepovratne učinke na ljudi/okolje):
 - **CMR, kategorije 1A ali 1B,**
 - **PBT in vPvB,**
 - **identificirane (na osnovi znanstvenih dokazov), da povzročajo resne vplive na ljudi ali okolje in vzbujajo enako stopnjo zaskrbljenosti kot tiste zgoraj, npr. povzročitelji endokrinih motenj (endokrini disruptorji)**
- umweltbundesamt.de

Relevantni spletni naslovi

Evropske kemijske agencije:

- <http://echa.europa.eu/sl/regulations/biocidal-products-regulation/authorisation-of-biocidal-products>

Evropske komisije:

- http://ec.europa.eu/environment/chemicals/biocides/biocidal-products/biocidal-products_en.htm

Urad RS za kemikalije:

- <http://www.uk.gov.si/si/>

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo:

- <http://www.mgrt.gov.si/si/>

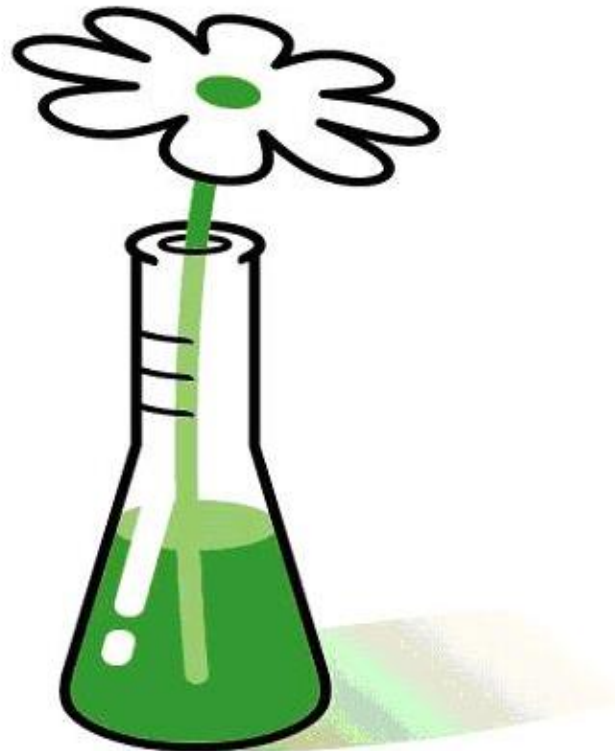
Ministrstvo za okolje in prostor:

- <http://www.mop.gov.si/>

HVALA
za pozornost

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
URAD RS ZA KEMIČALIJE

Biocidi.uzk@gov.si
Gp-ursk.mz@gov.si
Reach.mz@gov.si
<http://www.uk.gov.si/>